

ERVÍN SCHEIBNER — VIERA SCHEIBNEROVÁ

KYSUCKÉ A SNEŽNICKÉ VRSTVY — NOVÉ ČLENY KRIEDY PIENINSKEJ SÉRIE V KYSUCKOM VÝVINE

(Ruské a anglické resumé)

Sedimentárno-petrografickú časť spracoval E. Scheibner, mikropaleontologickú
V. Scheibnerová. Závbery sú spoločné.

Vo varínskom úseku vnútorného bradlového pásma v oblasti s kysuckým vývojom pieninskej série sme zistili súvrstvie spodnoturónskeho veku, ktoré pozvoľna prechádza z vrchnocenomanských „globotrunkánových slieňov“.

Birkenmajer (1957) odlišuje v Pieninách v braniskej sérii „globotrunkánové sliene“, ktorých vrchnú časť kladie do turónu. Uvádza, že „globotrunkánové sliene“ nahor prechádzajú do strednokriedového flyšu(?) turónskeho veku, vyvinutého vo fácií hieroglyfových pieskovcov o mocnosti asi 70 m.

Spodnoturónske súvrstvie leží nad pestrými „globotrunkánovými slieňmi“ vrchného cenomanu s *Rotalipora appenninica* (Renz), *Rotalipora reicheli* Mor nod, *Rotalipora cushmani* (= *turonica*) Morrow, *Praeglobotruncana delrioensis* (= *stephani*) (Plummer), *Praeglobotruncana delrioensis turbinata* (Reichel), ktoré tu budeme označovať ako lalinecké vrstvy. Možno v nich odlišiť dva obzory, a to spodnejší, litologicky charakterizovaný červenými slieňitými bridlicami a slieňovcami, v ktorých sa na spodu vyskytujú ojedinelé lavice strednozrnitého oligomiktného pieskovca šedej farby s karbonatickým tmelom. Čím vyššie, tým častejšie vystupujú pieskovcové lavice. Mocnosť tohto súvrstvia je do 15 m. Jeho stratigrafickú príslušnosť k báze turónu sme mohli preukázať na základe výskytu tejto asociácie globotrunkán: *Praeglobotruncana helvetica* (Bollí), *Praeglobotruncana delrioensis turbinata* (Reichel), *Praeglobotruncana renzi* (Thalman et Gandolfi). Na základe litologického rozboru môžeme usudzovať, že na prechode vrchného cenomanu do spodného turónu pokračovala sedimentácia vo fácií „globotrunkánových slieňov“, pričom dochádza na kratšie obdobia k splytčeniu a vznikajú opísané pieskovcové vložky. Keďže ide o súvrstvie litologicky a mikropaleontologicky dobre charakterizované, považujeme za vhodné označiť ho zvláštnym názvom — kysucké

vrstvy — podľa ich výskytu v doline Kysuce na sever od Žiliny (typická lokalita je v ryhe potoka V od k. 745 [Vreten], S od k. 578, J od obce Radola).

Nad kysuckými vrstvami vystupuje flyšoidné súvrstvie. Pozorujeme tu po-
zvoľné prechody z kysuckých vrstiev. Červené slienité bridlice sú vystriedané
šedými, tmavošedými, slienitými slabo piesčitými bridlicami, ktoré sa striedajú
s pieskovecami. Spočiatku bridlice prevládajú nad pieskovecami, neskôr však je
pomer medzi slienkami a pieskovecami opačný. Lavice pieskovcov sú tenké, naj-
častejšie o hrúbke do 10 cm, šedej farby, navetralé, hrdzavohnedé. Sú stredo-
zrnné, polymiktné s kalcitickým tmelom. Pri mikroskopickom štúdiu vidieť určitú
zhodu s pieskovecami upohlavských vrstiev, u ktorých však polymiktnosť je zvy-
raznená pestrejším zložením horninových úlomkov. Na vrstevných plochách
pieskovcov sú veľmi hojné hieroglyfy rôzneho pôvodu, mechanoglyfy i organo-
glyfy. Najčastejšie sú stopy po lezení červov, tzv. paleobúlie, ktoré sú také cha-
rakteristické, že by tieto pieskovce bolo možné nazvať paleobúliovými. Striedanie
dvoch litologicky odlišných členov dáva tomuto súvrstviu ráz drobnorytmického
flyšu. Vo vyššej časti súvrstvia stávajú sa lavice pieskovcov hrubšími a dosahujú
mocnosť až 30 cm. Miestami, hlavne vo vyšších polohách, prevládajú piesčito-
ilovitité bridlice, slabo vápnité, zriedka so sludou.

Mocnosť tohto súvrstvia je značná a miestami presahuje 200 m.

V pelitickom člene týchto vrstiev sa len ojedinele vyskytuje mikrofauna, a to
v slienitejších bridliciach, v ktorých sme na niekoľkých miestach vo veľkom
počte zistili jedincov *Globotruncana linneiana linneiana* (d'O r b.).

Výskyt tohto druhu a fakt, že existuje pozvoľný prechod do kysuckých vrstiev,
oprávňuje zaradiť ich do spodného turónu.

Opísané flyšoidné súvrstvie zodpovedá strednokriedovému flyšu B i r k e n-
m a j e r a (1957) z Pienín, ktorý jeho vek na základe geologickej pozície
správne považoval za turónsky.

Pokladáme za nie celkom správne za súčasného stavu preskúmanosti používať
pre opísané súvrstvie názov „strednokriedový flyš“, pretože v strednej kriede
bradlového pásma existuje niekoľko flyšoidných súvrství rôzneho veku (čo je
ďalším dôvodom k tomu, aby sa tieto súvrstvia nenazývali podľa litologického
charakteru).

Z týchto dôvodov navrhujeme nazývať flyšoidné súvrstvie spodnoturónskeho
veku s n e ž n i c k ý m i v r s t v a m i podľa typického výskytu v okolí obce
Snežnica.

Recenzoval D. A n d r u s o v

Katedra geológie a paleontológie Fakulty
geologicko-geografických vied Univerzity
Komenského v Bratislave

D. Andrusov, 1945, Geologický výskum vnútorného bradlového pásma v Západných Karpatoch. Časť V, Práce štát. geol. ústavu 13, Bratislava. — K. Birkenmajer, 1957, Nové výskumy stratigrafie pieninského bradlového pásma v Poľsku. Geologický zborník SAV VIII, 1, Bratislava. — H. Bolli, 1944, Zur Stratigraphie der Obere Kreide in Höheren helvetischen Decken, Ecl. Geol. Helv., vol. 37, 217, Basel. — R. Gandolfi, 1942, Ricerche micropaleontologiche e stratigrafiche sulla Scaglia e sul Flysch Cretacelici. Riv. Ital. Pal. M. IV, XX, Milano. — L. Mornod, 1949, Les Globotrancides du Cretacé supérieur (Préalpes fribourgeoises), Ecl. Geol. Helv., vol. 42, 573—595, Basel. — M. Reichel, 1949, Observations sur les Globotruncana du gisement de la Breggia (Tessin), Ecl. Geol. Helv., vol. 42, 596—616, Basel. — J. Sigal, 1952, Aperçu Stratigraphique sur la Micropaleontologie du Cretacé. Monographies Régionales 1re Série: Algérie, N 26, Alžír.

ЭРВИН ШЕЙБНЕР — ВЕРА ШЕЙБНЕР

КИСУЦКИЕ И СНЕЖНИЦКИЕ СЛОИ — НОВЫЕ ЧЛЕНЫ МЕЛА ПИЕНИНСКОЙ СЕРИИ В КИСУЦКОМ РАЗВИТИИ

В варинской части внутренней клипповой зоны в области с кисуцким развитием пиенинской серии авторы установили свиту нижнетуронского века, которая постепенно переходит из верхнесеноманских глоботрункановых мергелей с следующей ассоциацией глоботрункан: *Rotalipora appenninica* (Renz), *Rotalipora reicheli* Mornod, *Rotalipora cushmani* (= *turonica*) Morrow, *Praeglobotruncana delrioensis* (= *stephani*) *turbinata* (Reichel).

Верхнесеноманские пестрые мергели в этой статье авторы называют „далинецкими слоями“.

В нижнетуронской свите авторы различают нижний горизонт характерный красными мергелистыми сланцами с переслойками олигомиктового песчаника с карбонатным цементом. Эта свита содержит ассоциацию с *Praeglobotruncana helvetica* (Bolli), *Praeglobotruncana delrioensis turbinata* (Reichel), *Praeglobotruncana renzi* (Thalmann et Gandolfi), на основании которой возможно отнести ее к основанию турона. Этот нижний горизонт авторы называют „кисуцкими слоями“ по их нахождению в долине реки Кисуца (типическое местонахождение встречается в желобке ручья в восточном направлении от к. 745 [Вретен], в северном направлении от к. 578, в южном направлении от села Радола).

Высший горизонт нижнетуронской свиты постепенно переходящий вниз в „кисуцкие слои“ представляет флишевая свита, которая по авторам называется „снежницкими слоями“ по типическому нахождению в окрестности села Снежница.

В нижней части „снежницких слоев“ встречаются серые, темносерые мергелистые сланцы мало песчаные, перемежающиеся с песчаниками. Сначала мергели преобладают, но в дальнейшем отношении мергелей и песчаников изменяется. Пласты песчаников тонкие, наибольшая мощность достигает 10 см. Песчаник серый, среднезернистый, полимиктовый с карбонатным цементом. Повежность плоскостей слоистости песчаников покрыта гиероглифами. Мощность этой свиты превышает на некоторых местах 200 м. В пелитическом члене этой свиты была найдена микрофауна характерна присутствием большого числа экземпляров вида *Globotruncana linneiana linneiana* (d'Orbigny). Встре-

чаемость этого вида и факт что существует постепенный переход из „кисуцких слоев“ дает нам право отнести „снежнички слои“ к нижнему турону.

„Снежнички слои“ являются тождественными с среднемеловым флишем Биркенмейера (1957) из Пиенин, который правильно предполагал на основании геологического расположения что он туронский.

Кафедра геологии и палеонтологии
факультета геолого-географических наук
Университета им. Коменского,
Братислава

ERVIN SCHEIBNER - VIERA SCHEIBNEROVA

KYSUCA AND SNEŽNICA BEDS — THE NEW ARTICLES OF CRETACEOUS OF PIENINY SERIE IN KYSUCA EVOLUTION

At the Varin section of the interior klippen belt at section with the kysuca evolution of the pieniny serie the writers established the suite of the Lower Turonian which develops from the Upper Cenomanian globotruncana marls which contains the following microfauna: *Rotalipora appenninica* (Renz), *Rotalipora reicheli* Mornod, *Rotalipora cushmani* (= *turonica*) Morrow, *Praeglobotruncana delrioensis turbinata* (Reichel). In a recent article the Upper Cenomanian variegated marls was called the lalinec beds after village Lalinec.

The writers distinguished in the Lower Turonian the lower part which is characterized with red and grey slaty marl with occasional intercalations of oligomict sandstone with carbonatite cement. This suite contains the following microfauna: *Praeglobotruncana helvetica* (Bolli), *Praeglobotruncana delrioensis turbinata* (Reichel), *Praeglobotruncana renzi* (Thalman and Gandolfi). On this microfauna has been based the age determination as Lower Turonian.

The above-mentioned lower part of the suite was called the kysuca beds after the river Kysuca near valley of which they are situated.

The upper part of the Lower Turonian suite developing from the kysuca beds is represented by the flysh suite which was called by the writers the snežnica beds after village Snežnica.

At the interior part the snežnica beds consisted of grey little sandy marls which were surveyed over again by a sandstone. The lamelles of the sandstone were thin (the thickness was about 10 cm). The sandstone was grey and middle granular and polymict with carbonatite cement and with many hieroglyphs on the surface of the stratification plane. The thickness of the suite local surpassed 200 m. In the pelitic article of the suite the following microfauna was found: *Globotruncana linneiana linneiana* (d'Orb.).

This microfauna and the fact of assentiality of the development from the kysuca beds makes the inclusion of the snežnica beds in the Lower Turonian correct.

The snežnica beds are identical with the Middle Cretaceous flysh of Birkenmajer (1957) from Pieniny, who supposed at the basis of geological disposition the age of the Middle Cretaceous flysh was Turonian.

From the Chair of Geology and Paleont.
of the Faculty of Geological and Geo-
graphical Sciences J. A. Comenius Uni-
versity, Bratislava